בעזהשי"ת

**מתנה טובה יש לי בבית גנזי, הנני להביא לפניכם דברי תורה מה שזכיתי לשמוע מפה קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע, מה שהשמיע אצל שלחנו הטהור בליל שבת קודש פרשת לך תשכ"ח לפ"ק.**

**ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך (בראשית יב א')**, לכאורה צ"ב הלשון לך לך.

**ברש"י להנאתך ולטובתך, שם אעשך לגוי גדול, וכאן אי אתה זוכה לבנים.** ואח"כ כתב רש"י, **ואעשך לגוי גדול, לפי שהדרך גורמת לשלשה דברים, ממעטת פריה ורבי' וממעטת את הממון וממעטת את השם, הוזקק לשלשה ברכות הללו שהבטיחו על הבנים וכו'**, ולכאורה יש לתמוה שמתחילה כתב כאן אי אתה זוכה לבנים, א"כ לפי זה היציאה לדרך הוא יהי' הגורמת שיוושע בבנים, ואח"כ כתב לפי שהדרך ממעטת הבנים לפיכך הוצרך להבטחת הבנים, וצ"ב.

וי"ל בהקדם מש"כ **בדעת זקנים בעלי תוספות**, על הפסוק (יב ד') ואברם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן, וקשה, שהרי הברית בין הבתרים הי' לאחר יציאתו מחרן, ובפרשת בא (שמות יב מא) כתיב ויהי מקץ שלשים שנה וגו' נראה שיש שלשים שנה מברית בין הבתרים עד שנולד יצחק, ואברהם הי' בן מאת שנה כשנולד יצחק, וא"כ לא הי' אברהם בברית בין הבתרים כי אם בן שבעים, וכאן כתיב ואברם בן חמש ושבעים שנה בצאתו מחרן, וצריך לומר ששתי יציאות היו, בפעם ראשונה כשהי' בן שבעים, וילך אתו לוט, ובאותה שנה היתה ברית בין הבתרים וכו', ואחר ברית בין הבתרים חזר לחרן ושהה שם חמש שנים , ואח"כ שוב יצא, ועל אותה יציאה קא מהדר קרא ואברם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו וגו', עכ"ל.

ובזה יתורץ כפל הלשון **לך לך**, שהי' שתי יציאות מחרן, וגם דברי רש"י יבוא על נכון, שעל הליכה ראשונה קאמר רש"י, **כאן אי אתה זוכה לבנים**, שאברהם הי' צריך לילך מחרן לארץ כנען כדי שיזכה להוליד בנים, אבל אחר שכבר יצא מחרן פעם ראשונה והלך לארץ כנען, ושם הי' הברית בין הבתרים, והבטיח לו הקב"ה שיזכה לבנים, אמנם אח"כ כשחזר לחרן כמ"ש לעיל, לא הוזקק שוב לצאת מחרן כדי לזכות לבנים, לזה על יציאה שני' קאמר רש"י, **לפי שהדרך ממעטת בפרי' ורבי' לכך הוזקק לברכת הבנים**, עכתו"ד הנחמדים, ודפח"ח.

❖ ❖ ❖

**ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה (יב ב)**

ואפשר לומר על פי מש"כ בספר **דברי מהרי"א** (להג"ר יהודה אסאד זצוק"ל) בפרשתן, על דברי רשיז"ל **ואעשך לגוי גדול** - זה שאומרים 'אלהי אברהם', ואברכך - זה שאומרים 'אלהי יצחק', ואגדלה שמך - זה שאומרים 'אלהי יעקב', יכול יהו חותמין בכולן, תלמוד לומר והיה ברכה, בך חותמין ולא בהם, וכתב בשם המפרשים דהכוונה בזה ע"פ דאיתא, כי שמות האבות אברה"ם יצח"ק יעק"ב היא בכלל מספר י"ג אותיות כמנין אח"ד, וכן שמות האמהות שר"ה רבק"ה רח"ל לא"ה הם בכלל מספר י"ג אותיות, כמנין אח"ד, עולים בכללם כמספר שם הוי"ה ב"ה, עולה בגמ' כ"ו, אבל אם יעקב קרוי ישראל הם ה' אותיות, ובכלל היה עולה י"ד אותיות, וע"כ צריך לקרוא לאברהם אברם להשלים מספר השם כ"ו במכוון, וזהו שאמר **ואגדלה שמך** דייקא, שיהי' שמך אברהם ולא אברם, ע"י, **זהו שאומרים אלקי יעק"ב**, דייקא ולא ישרא"ל, עכ"ד המתוקים.

ובזה יש לומר ביאור הכתוב (תהלים קכד א') **לולי הוי"ה שהיה לנו יאמר נא ישראל**, הכוונה לולי צירוף שם הוי"ה שיוצא משמות האבות והאמהות אשר צירוף שמותם הם כמספר כ"ו, יאמר נא ישראל, הי' אפשר לקרותו 'ישראל' ולא 'יעקב', אבל כדי להשלים המספר ע"כ צריך לקראו בשם יעק"ב.

והנה **ברש"י** (ויקרא כו מב) כתב, וזכרתי את בריתי יעקוב, **בחמשה מקומות נכתב מלא, ואליה"ו נכתב חסר בחמשה מקומות**, יעקב נטל אות משמו של אליהו ערבון שיבוא ויבשר גאולת בניו, עכ"ל, ולפי זה כל זמן הגלות, שאליהו לא בא עדיין לבשר את הגאולה, יש ליעקוב ג"כ חמשה אותיות, ואם כן יש כ"ז אותיות בשמות האבות והאמהות ולפי"ז עדיין לא מרומז שם הוי"ה בשמותם אלא א"כ שמו של אברהם נקרא אבר"ם, בזה יש לומר טעם בברית מילה בריתו של אברהם אבינו, מזכירין את אליהו מלאך הברית ואומרים 'זה הכסא של אליהו מלאך הברית שיתגלה לנו במהרה בימינו', לומר שיזכור הבטחתו לבוא ולבשר את הגאולה, ובזה יקח מיעקב את ערבונו האות ו' שלקחו יעקב, ועי"ז יקרא שם אברה"ם בשלימותו, ויהי' מספר שמות האבות כמספר שם הוי"ה ב"ה.

וידוע דברי **המהרש"א** ז"ל בחידושי אגדות (מנחות פז ע"א) לפרש הכתוב (תהלים קלב יג) **כי בחר ה' בציון אוה למושב לו**, כי במלחמת עמלק כתיב (שמות יז טז) **כי יד על כס י"ה**, ופירש"י נשבע הקב"ה שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק, ולעת עתה נחסר אות א' מכסא ונשאר כס, וחסר אותיות ו"ה מהשם הוי"ה ונשאר י"ה, ולעתיד כשיבחר הקב"ה בציון לשוב שמה, אז יהיה שמו שלם וכסאו שלם ויהיו נשלמים אלו האותיות, וזה שאמר **כי בחר ה' בציון או"ה למושב לו**, פי' שישובו האותיות או"ה למקומם, עכדה"ק.

בזה יש לומר מה שאומרים בברית מילה, **זה הכס"א של אליה"ו הנביא וכו'** לרמז בזה שכשנזכה במהרה לביאת אליהו ויבשר לנו בשורת הגאולה, אז יושלם הכס"א וגם אותיות ו"ה משם הוי"ה ב"ה, וזהו כס"א של אליה"ו לרמז שאז יהי' שמו שלם וכסא שלם.

**בסיום דברי מצאתי לנכון לציין לכם פרפרת נאה מדברי תורתו של רבינו זי"ע בדברי יואל בפרשתן, והנני בבקשה מכם שתעיינו בדבריו הקדושים, בספר דברי יואל עמוד שכ"א על הכתוב וישמע אברם כי נשבה אחיו, והנני בטוח שתתענגו בנועם דברי קדשו ותמצאו נחת.**

**כדי להקל על הלומדים הנני מביא כאן בקיצור נמרץ תמצית דבריו הק'**

וירדוף עד דן פירש"י שם תשוש כחו – ולהלן עד חובה פירש"י על שם ע"ז שהי' שם – צ"ע למה צריך שניהם – ויחלק עליהם הלילה ברש"י ב' פירושים א' כדרך הרודפים המתחלקים ב' נחלק הלילה – צ"ע על דרך הא' למה הפסק בתיבת לילה – גמ' סוכה ההוא סבתא למה מזכיר דוקא ענין זה בזכות אברהם.

רבינו בחיי שי"ח עבדים זה אליעזר – אברהם שלח שי"ח עבדיו כדרך שנאמר במלחמת מצוה מי האיש הירא וגו' ונשאר רק אליעזר – וכן איתא במדרש תנחומא – לפי"ז י"ל ב' הפירושים עולים בקנה א' – חצי לילה הראשון נחלק מעבדיו וחצי השני אחר עבודת ליל פסח נתעורר עליהם קדושה והיו ראוים להשתתף עמו במלחמת מצוה – חזר ואמר עד דן כי גם אח"כ עדיין תש כחו כשבא עד דן – ההוא סבתא רצה לרמז לתלמידים כי מצוה הבאה בעבירה אינו נכון וראי' מאברהם ששלח את עבדיו משום עבירות שבידם.

**טעמו וראו כי טוב**